

УДК 614.2:617

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ІМІТАЦІЙНИХ СИСТЕМ НАВЧАННЯ У ПІСЛЯДИПЛОМНІЙ ПІДГОТОВЦІ СПЕЦІАЛІСТІВ ХІРУРГІЧНОГО ПРОФІЛЮ

В. Д. Скрипко, П. І. Шев'як, О. Ю. Атаманюк, Ю. В. Гринів

*Івано-Франківський національний медичний університет,
ДВНЗ "Тернопільський державний медичний університет імені І. Я. Горбачевського"*

PECULIARITIES OF SIMULATION TRAINING SYSTEMS USE DURING POST-GRADUATE EDUCATION OF SPECIALISTS OF SURGICAL TYPE

V. D. Skrypko, P. I. Shevyak, O. Yu. Atamanyuk, Yu. V. Hryniv

*Ivano-Frankivsk State Medical University,
SHEI "Ternopil State Medical University by I. Ya. Horbachevsky"*

У статті представлений досвід покращення навчання мануальних навичок лікарів-інтернів хірургічного профілю та аналіз щодо підвищення його якості.

The article presents the experience of methodological approaches to improve teaching manipulative skills of surgical profile interns and the analysis to improve its quality.

Вступ. На сьогодні хірургічна спеціальність залишається найбільш масовою та необхідною в практичній охороні здоров'я, через це підготовка спеціаліста-хірурга на сучасному рівні є актуальною. Методологія післядипломної освіти базується на традиційних принципах навчання і включає сучасні новітні технології навчального процесу, ціль якого – підготовка висококваліфікованого спеціаліста, всебічно освіченого лікаря з гуманістичним та науковим кругозором, належною загальною культурою, орієнтованого на роботу в сучасних умовах швидкого розвитку науково-технічного прогресу. Такий спеціаліст здатний провести диференційно-діагностичний пошук, з успіхом вирішувати професійні завдання, вміти надати допомогу в повному об'ємі та провести всі необхідні профілактичні та реабілітаційні заходи щодо збереження життя і здоров'я людини. Від якості організації процесу навчання в інтернатурі залежить подальше комфортне перебування людини в майбутній професійній діяльності, а також його суб'єктивні взаємовідносини з іншими людьми [1, 2, 3].

Основна частина. Перед сьогоднішнім педагогічним процесом стоїть складне завдання – всебічно навчити молодих спеціалістів мануальних навичок хірургічної діяльності, які вони повинні отримати під час навчання в інтернатурі. На жаль, ще будучи сту-

дентами медичного вузу, молоді майбутні лікарі зіштовхуються з реаліями складних взаємовідносин із хворими, коли пацієнти часто відмовляються від найпростіших маніпуляцій, тим більше від виконання хірургічних втручань. В той же час, кожен пацієнт хоче, щоб, у випадку необхідності, його оперував висококласний спеціаліст. Отже, для того щоб вдало розпочати свою професійну діяльність, молодий хірург протягом навчання в інтернатурі повинен отримати та закріпити мануальні навички. Безперечно, базові елементи хірургії молоді спеціалісти можуть практикувати у вузівському віварії та морзі, після чого під керівництвом досвідченого хірурга працюють в операційній. Проте навички високотехнологічних хірургічних втручань, наприклад, ендоскопічних операцій, таким чином, в силу багатьох причин, засвоїти важко.

На базі нашої кафедри дану проблему ми вирішуємо шляхом використання у процесі навчання тематичних відеоматеріалів та тренажерів. Такий підхід дає можливість, при багаторазовому наполегливому відпрацюванні, якісно засвоїти основні ендоскопічні елементи хірургічної техніки.

Підготовка інтернів-хірургів на очному циклі, побудована за класичним типом: участь в ранковій лікарській конференції, обході, огляд хворих, робота у перев'язочній та операційній. Теоретична підготовка

проводиться на семінарському занятті, обов'язковим елементом якого є перегляд відеоматеріалів на тему, яка обговорюється. На кафедрі створено відеотеку з класичними та малоінвазивними оперативними втручаннями, більшість з яких є власними розробками, які максимально наближені до режиму реального часу. Використання відеофільмів на заняттях, в умовах можливостей сучасного цифрового запису, дозволяє викладачу здійснити як зупинку, так і збільшення окремих епізодів із подальшим коментарем, що є важливим в навчальному процесі. Однак використання відеоматеріалів не в стані замінити практичні навички, які можна отримати при особистому виконанні маніпуляцій. Тому важливою складовою процесу навчання на базі нашої кафедри є практичне відпрацювання мануальних навичок на сучасному еноскопичному інструментарії та обладнанні. Для цього на базі кафедри хірургії факультету післядипломної освіти створений тренажер, обладнаний ендовідеохірургічною оптикою, лапароскопічними портами та інструментарієм змонтованих на муляжі черевної порожнини. Робота на тренажері виконується двома лікарями-інтернами (хірург та асистент), які відпрацьовують базові лапароскопічні навички під контролем викладача. Наближення заняття до реальної практики та аналіз

власних помилок дозволяють досконало оволодіти методикою виконання різних маніпуляцій. Серед них базовими є: методика введення та розташування троакарів залежно від виду оперативного втручання, методика препарування тканин, техніка накладання інтракорпорального шва та енопетлі. Результати досліджень вказують на те, що використання віртуальних тренажерів у навчальному процесі значно знижує кількість помилок, які допускають молоді хірурги при виконанні ендовідеохірургічних операцій.

Безперечно, відпрацювання лапароскопічних маніпуляцій на тваринах має суттєві переваги, однак навчання на тренажерах із використанням комп'ютерних технологій значно дешевше та має ряд своїх методичних переваг. Кожен молодий спеціаліст, який пройшов навчання на тренажері та оволодів базовими навичками, може асистувати під час проведення лапароскопічних втручань, а при подальшому наповненню удосконаленні своєї хірургічної техніки – виконувати їх самостійно.

Висновок. Використання імітаційної системи навчання в процесі післядипломної підготовки спеціалістів хірургічного профілю дозволяє покращити засвоєння теоретичних знань та досягти високої ефективності відпрацювання практичних навичок.

Література

1. Медична освіта у світі та в Україні / [І. Є. Булах, О. П. Волосовець, В. Ф. Москаленко та ін.]. – К. : Книга плюс, 2005. – С. 384.
2. Управление качеством подготовки специалистов : программно-целевой подход на примере высшего и послевузов-

ского медицинского образования / Казаков В. Н., Селезнева Н. А., Талалаенко А. Н. – Москва–Донецк, 2003. – С. 5–75.

3. Вороненко Ю. В. Стратегії та методи навчання в післядипломній медичній освіті / Ю. В. Вороненко, Т. Є. Бойченко. – К. : Вересень, 2004.